

43. ročník American Indian Workshopu (AIW) – Northern Perspectives, Native Americans in WW II and Current Research

Ve dnech 1.–4. 6. 2022 se konal 43. ročník *American Indian Workshopu*, tentokrát s podtitulem *Perspektivy ze Severu, indiáni ve 2. světové válce a současný výzkum*.

Záštitu pro konání konference převzaly organizace *Polar.lu* a jedna z nejmladších univerzit v Evropě – *Universität Lëtzebuerg*. Hlavními organizátory byli Carlo J. Krieger a Tania Giberyen. Carlo J. Krieger pořádal v Lucembursku také 8. ročník *American Indian Workshopu*, a to v roce 1987.

Přestože původním plánem pořadatelů 43. ročníku bylo zaměření na arktické oblasti a původní obyvatelé, k němuž se poté ještě přidalo téma indiánů ve 2. světové válce, konference byla složením příspěvků velmi pestrá. Po dvou letech byla možnost se opět setkat fyzicky, přesto konference probíhala hybridně, a s připojením kolegů z různých částí světa byla řada problémů. Konal se vždy pouze jeden panel a všichni přítomní byli pečlivě rozesazeni ke stolečkům s 1,5 m rozstupem.

První konferenční dopoledne se týkalo potomků indiánů a afrických otroků, pro které se v angličtině používá pojem *African-Native Americans*. Konference začala diskusním blokem s názvem *Krev a eugenika jako přesun indiánů: perspektivy současných problémů u indiánů s africkým půvo-*

dem, v níž nabídli své názory tvůrci výstavy *IndiVisible: African-Native American Lives in the Americas* uvedené v roce 2010 v Smithsonianě *Národním muzeu amerických indiánů (NMAI)* Robert K. Collins, Angela Gonzalez a Gabrielle Tayac. Diskutovali o současných pohledech na vztahy a postavení potomků indiánů a otroků z Afriky, hovořili o dlouhodobé tabuizaci tématu a o dopadech výstavy na veřejné mínění a konkrétní osoby. S tématem na evropské půdě poprvé vystoupili na *American Indian Workshopu* v roce 2010 v Praze. Renate Bartl prezentovala historickou perspektivu o upozaďovaném postavení lidí spadajících do této kategorie v USA. John A. Strong v příspěvku *“A Wicked Indian and a Mischievous Negar Woman Servant”*: *Violence and Resistance on the Long* upozorňoval na nutnost snahy porozumět myšlení lidí z různých skupin při osidlování, hospodaření a utváření vzájemných vztahů v koloniální éře v komplexnějších náhledech, než jaké často v dnešní velmi zjednodušující podobě nabízí řada akademiků s jasnými ideologickými názory.

V dopoledním bloku proběhla moderovaná diskuse o původních obyvatelích a muzeích, v níž své zkušenosti s přípravou výstav a neochotou řady muzejních pracovníků umožnit rovnocenné postavení při

realizaci výstav i zástupcům z řad indiánů nabídli Robert K. Collins a Markus Lindner. V podvečer následovala návštěva komentované a velmi pěkné výstavy o kolonialismu Lucemburska (*Le passé colonial du Luxembourg*) v Národním muzeu historie a umění (*Le Musée national d'histoire et d'art*).

Dopoledne dalšího dne bylo věnováno arktické oblasti – Georges De Medts analyzoval změnu prostředí a způsobů života na příkladu filmu *One day in the life of Noah Piugattuk* (2019) slavného inuitského režiséra Zachariase Kunuka, Eugenia Sojka hovořila o dramatizaci a její roli při dekolonizaci na příkladu různých tvůrců, zaměřila se zejména na inuitskou hrdelní zpěvačku Tanyu Tagaq.

Odpolední blok byl složen z příspěvků zaměřených na současný výzkum – například autor řady historických knih Roger L. Nichols analyzoval masakrování indiánů v USA v letech 1850–1890 a zmiňoval stále nedostatečnou vůli a připravenost většinové americké společnosti přehodnotit pohled na tyto události. Večer promítal svůj dokumentární film *Searching for Sequoyah* Joshua B. Nelson z Oklahomy, který v něm nabídl zajímavé informace o osudu tohoto zakladatele čerokíjského písma po vyhnání jeho kmene a dalších z východu USA v první polovině 19. století. Řada Čerokijů totiž odešla až do Mexika.

Představování současných výzkumů, do nichž spadaly i pří-

spěvky z České republiky, pokračovalo v pátek dopoledne. Česká účast byla po letech opět vyšší – Martin Heřmanský s Ester Šromovou přiblížili téma historického traumatu z kolonizace a jeho léčení formou performance v hiphopu, Miroslav Černý představil Ofelii Zepedu a její roli při revitalizaci jazyka Tohono O'odham a já jsem analyzovala rozdíly při rozvoji lakrosu v různých zemích kontinentální Evropy ve vztahu k indiánům. Zajímavou perspektivu na apropriaci nabídla Anna L. Schneider, jež pracovala s pojmem *indianenthusiasm* a zaměřovala se na kontext nadšení zájmu o indiány v Německu. Výraznou postavou konference byl Paul Rosier, autor řady významných publikací týkajících se indiánů v USA, patriotismu a jejich zapojení do válek, který však prezentoval své nejnovější výzkumné téma zaměřené na perspektivy původních obyvatel, environmentální spravedlnost a klimatickou změnu.

Pátek byl však věnovaný zejména severoamerickým indiánům ve 2. světové válce. Hlavní přednáškou s názvem *When Luxembourg was 'Indian Country': Native American Warriors in the Grand Duchy 1944–1945* (*Když bylo Lucembursko „indiánskou zemí“: indiánští válečníci ve velkovévodství 1944–1945*) uvedl problematiku Harald Prins z Kansaské univerzity. Kvůli technickým výpadkům však přednáška proběhla s ohromným zpožděním a blok tím byl výrazně narušen. Mark van de Logt zmínil

zapojení Arikarů, E. Richard Hart a Charles T. Borg hovořili o veteránech z rezervace Colville, Eric D. Singleton prezentoval poníjského bojovníka a umělce z 2. světové války Brummetta Echohawka, který maloval skicy z bojů, a dokumentoval tak život vojáků bojujících v Evropě. Mathilde Roza přiblížila účast indiánů při osvobození Nizozemí v letech 1944–1945.

Na přednášky k účasti indiánů ve 2. světové válce skvěle navazoval sobotní program. Pod vedením Carla Kriegera proběhla návštěva *Amerického vojenského hřbitova* v Lucembursku, na němž je pohřbeno přes 5 000 vojáků včetně řady indiánů. Skupina se zastavila u některých jejich náhrobků a také u náhrobku amerického generála George Pattona. Poté se pokračovalo do Arden k *Národnímu památníku osvobození* a prošla se část dobově tematicky laděné stezky v lese. Skupina se poté přesunula do Belgie, do Bastogne, kde probíhaly v prosinci 1944 tuhé boje mezi Němci a Američany. Na vítězství Američanů se tehdy zásadně podíleli parašutisté ze 101. výsadkové divize. Skvělé muzeum v Bastogne věnované této jednotce bylo dalším cílem výpravy.

Muzeum připravilo speciálně pro *AIW* i několik panelů o indiánech ve 2. světové válce a o jejich účasti v bitvě v Ardenách. Poté se skupina vydala na návštěvu památníku indiánů v Recogne. Ten v roce 1994 u příležitosti 50. výročí bitvy v Ardenách nechali vybudovat na znamení úcty padlým indiánům bojujícím za svobodu Belgičanů nadšenci z nedaleké farmy na bizony. Poznávací cesta byla zakončena návštěvou slavné fotografické výstavy Edvarda Steichena *The Family of Man* pod záštitou UNESCO v Clervaux Castle v Lucembursku, která byla původně zrealizována v Museum of Modern Art v New Yorku v 50. letech 20. století. Spoluorganizátorka lucemburského *AIW* Tania Giberyen nachystala na celodenní poznávací výlet občerstvení a opět se potvrdilo, že není nad osobní setkání. Oběma organizátorům patří velké poděkování.

AIW se v roce 2023 bude konat v Budapešti a hlavní téma zní *Etnokulturní setkávání nesené tělem a myslí*. V roce 2024 by *AIW* měl proběhnout v Pardubicích pod záštitou Katedry sociální a kulturní antropologie a tématem bude *Sport, tělo a pohyb*.

Lívia Šavelková (KSKA, FF Univerzita Pardubice)